

A Bacsó Béla utca megnyitása és annak tapasztalatai

Bevezető

A Bacsó Béla utca Vásár utca és Bérkocsis utca közötti szakaszának tesztjellegű megnyitását a Józsefvárosi Önkormányzat megbízásából a Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt. valósította meg a Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt., a Józsefvárosi Közterület-felügyelet és a Budapest Közút Zrt. közreműködésével 2021. június 18. és október 3. között.

A beavatkozás definiálásakor fontos megjegyezni, hogy a Bacsó Béla utca érintett szakaszát nem lezártuk, hanem éppen ellenkezőleg, *megnyitottuk* azt a kerületben élők, dolgozók és kikapcsolódni vágyók számára. Amellett, hogy a megnyitás egy pozitív kicsengésű kifejezés, ez az átmeneti beavatkozás csak és kizárólag a gépjárműforgalom kizárását érintette. A tesztidőszak tartamára megszűnt 5 db járdán kialakított parkolóhely a Bacsó Béla utca 29-31. sz. előtt, továbbá az érintett utcaszakasz elvesztette gépjárműforgalmi visszafordító szerepét a Csarnok negyedben. A forgalom ezen időszak alatt a Víg utcán és a Palota negyedbeli Gutenberg téren keresztül tudott megfordulni. Mindezeknek köszönhetően **a gépjárműmentes Bacsó Béla utcában az érintettek számára egy olyan új átmeneti**

jellegű szabadidős célú közteret hoztunk létre, amire ezelőtt még nem volt példa Józsefvárosban.

A tesztidőszak 3,5 hónapja alatt gyalogosok, rolleresek és kerékpárosok közlekedtek biztonságosan az úttest teljes szélességében, és a társadalom különböző korú és anyagi helyzetű tagjai töltötték itt szabadidejüket. Az átalakításkor fontos szempont volt, hogy ne csak a Bacsó Béla utca érintett szakaszán működő vendéglátóhelyek és az őket látogató fogyasztó vendégek, hanem bárki részesedjen a megnyitás élményéből, ezért fogyasztási kényszer nélküli utcabútorokat telepítettünk az utcaszakaszra (3 db asztalt és 12 db széket), amit bárki használhatott reggel 8:00 és este 20:00 óra között.

Az utca programokkal való megtöltése is célunk volt. A saját szervezésű események (girlandkészítő workshop; krétarajzolás az aszfalton a józsefvárosi óvodásokkal; aszfaltfestés a lakókkal; Szomszédünnep a Csarnok negyedben) mellett, lehetőséget adtunk arra is, hogy bárki szervezhessen bevétellel nem járó programokat (városi séta és történetmesélés; táncelőadás; rajziskola stb.).

A próbaidőszak meghatározott időre szólt. A döntéshez készült *előterjesztés* részletesen kifejti az átalakítás történeti előzményeit és megindokolja a döntés szükségességét.

“A koronavírus járvány második és harmadik hulláma alatti korlátozások a vendéglátóhelyeket különösen nehezen érintették. Ezek a kerületi kisvállalkozások alig kaptak segítséget, miközben 2020. novembere óta nem fogadhatnak vendégeket. A 176/2021. (IV/15.) kormányrendelet lehetővé teszi a számukra, hogy a vendéglátóhelyek újra megnyithassák a teraszaikat, azonban még a parkolóhelyeken történő önkormányzati könnyítéssel együtt sem tud minden étterem élni a nyitás lehetőségével.

2020. tavaszán amerikai városok önkormányzatai találtak egy innovatív utat arra, hogy a vírus tetőzése utáni feloldó intézkedésekkel a városlakók minél biztonságosabb környezetben, távolságot tartva és a lehető legkisebb járványügyi kockázatot jelentve tudjanak élni, miközben a helyi kisvállalkozásoknak is segítséget nyújtanak. Létrehozták az Open Streets programot, amire helyi vendéglátóhelyek tudtak jelentkezni, hogy a teraszaik számára rövidebb utcaszakaszokat ideiglenesen lezárjanak, és nagyobb helyre tudjanak kitelepülni. Az egyre bővülő számú „nyitott utcák” emellett támogatják a gyalogos és kerékpáros közlekedés térnyerését is, ami szintén csökkenti a járvány terjedését, és segít elérni a klímavédelmi célokat.

A cél ennek az innovatív új konstrukciónak a kipróbálása Józsefvárosban, egy olyan helyen, ahol a vendéglátósok már évek óta az Önkormányzathoz fordulnak teraszhelyért, sikertelenül. A hosszú távú cél, hogy az utcákat ne csak közlekedésre, hanem kikapcsolódásra is használja a lakosság, és ezt akár egyszerű eszközökkel, térkövezés és nagy beruházások nélkül is meg lehet valósítani. Egyben erősíteni lehet a kerületiek bevonását a környékükön lévő közterületeket érintő ügyekbe.

Fentiek érdekében javaslom a Bacsó Béla utca Vásár utca - Bérkocsis utca közötti szakaszának ideiglenes, teszt jellegű lezárását a forgalom elől 2021. június 18 és október 03. közötti időszakban.

Az érintett utcaszakaszon három vendéglátóhely is található, ebből kettőnek van kisebb terasznyitási lehetősége, és azok sem felelnek meg teljeskörűen a zavartalan gyalogos forgalom fenntartásának. Előzetesen mindhárom vendéglátóhely jelezte, hogy a Bacsó Béla utca megnyitása esetén szívesen kitelepülnének az utcaszakaszra.

A pilot program az Önkormányzat kezdeményezésében valósul meg, 2021 június 18-tól október 03-ig a gépjármű forgalom elől lezárásra kerül az érintett utcaszakasz, így a vendéglátóhelyek kitelepülhetnek és egy új színpontot képezhetnek a Csarnok negyedben. Ha a próba sikerrel jár, később a kerületi játszó és nyitott utcákhoz is jó adalékot adhat, így a következő ilyen utcákon a szervezésre már nyílt felhíváson jelentkezhetnek a kerületi lakosok és vállalkozások, ahogy ez New Yorkban is gyakorlat.

Az utca nem bonyolít le érdemi forgalmat, a Rákóczi tér felé tartó irányban szinte egyáltalán nem használják, míg a Bérkocsis utca felé tartó kisszámú forgalom a Víg utcán könnyen ki tudja kerülni az utcaszakaszt. Az utcán öt db parkolóhely található, ami az átalakítással megszűnne.

A lezárás ideje alatt lehetőség lesz kis volumenű közösségi programok lebonyolítására, a lakosság aktív bevonására is. Folyamatos egyeztetés történik a lakókkal, a pilot végén pedig összegezzük a tapasztalatokat. Ezek alapján lehet dönteni a program sikerességéről, és arról, hogy milyen módon lehet esetleg kiterjeszteni a jövőben más területekre is.

Az időszakos lezáráshoz szükséges forgalomtechnikai kezelői hozzájárulás kiadását, illetve a lezárás közúti táblákkal történő jelzését a Budapest Közút munkatársai megvalósítják. A lakosság kiértesítését és a lezárás ideje alatti kommunikációs feladatokat Rév8 Zrt. fogja össze a közszolgáltatási szerződése alapján, a megvalósításban együttműködve a Közösségi Részvételi Irodával, illetve a Közterület-felügyelettel és a Városüzemeltetési Igazgatósággal.”

Előkészületek

Tervezési segédlet

A Bacsó Béla utca megnyitásához egy tervező volt a segítségünkre, amely a későbbiekben, hasonló közterületi átalakítások során is alkalmazható lesz útmutatóként.

Tartalmát tekintve a következő anyagok találhatóak meg benne:

- a nyitás ütemezése az előterjesztés megírásától kezdődően;
- a nyitás napjára vonatkozó konkrét forgatókönyv;
- belső és külső érintettek azonosítása;
- kommunikációs terv;
- költségvetés;
- utcabútor leltár;
- a zárás napjára vonatkozó forgatókönyv

A nyitás ütemezése

Érdemes azzal tervezni, hogy egy ilyen típusú projekt kidolgozásának és megvalósításának folyamata minimum 2 hónapot vesz igénybe. Az **előterjesztés** megírásához, beadásához és elfogadásához kapcsolódó önkormányzati hivatali ügymenet, a **közúti ideiglenes forgalomtechnikai tervek** kidolgozása és elfogadtatása, illetve a Rév8 számára biztosítandó **közterület-használati engedély** kérelmének elbírálása a legidőigényesebb feladat. Mindenképp ezekkel kell kezdeni, bár az utóbbi feladatok az előbbitől való függését érdemes számításba venni.

Érintettek

A Bacsó Béla utca megnyitásában több, egymással együttműködő személy és szervezet részvételére volt szükség:

- Józsefvárosi Önkormányzat (Önkormányzat)
- Józsefvárosi Gazdálkodási Központ (JGK)
- Józsefvárosi Közterület-felügyelet (JKF)
- Budapest Közút
- Budapesti Közművek FKF Hulladékgazdálkodási Divízió (FKF)
- Közösségi részvételi Iroda (KRI)
- Vendéglátósok:
 - lakosok
 - közlekedők

Forgalomtechnika

Külsős partner bevonásával

A projekt előkészítése során az Önkormányzat megkeresése után a *Budapest Közút* saját hatáskörben tervezte meg és fogadta el az ideiglenes forgalomtechnikai terveket a tesztidőszakra.

Amennyiben a Budapest Közúttal működünk együtt, a tervezésre és a kivitelezésre érdemes minimum 1-1,5 hónapot hagyni, mert a szükséges idő nagyban függ a Budapest Közút aktuális leterheltségétől.

A kapcsolatfelvétel a Budapest Közút Forgalomtechnikai Igazgatóság Belváros Kezelői Osztálynak címzett levéllel indult. A hozzájuk intézett kérés az volt, hogy a Bacsó Béla utca

érintett szakaszán a megadott időintervallumon belül gyalogos és kerékpáros zóna jöjjön létre, azt gépjárművel ne lehessen használni.

Ehhez előzetesen forgalomszámlálást végeztünk, hogy megismerjük az utca jelentőségét a gépjárműforgalom szempontjából.

Az ideiglenes forgalomtechnikai beavatkozás a felsorolt eredményeket hozta:

- Gyalogos, kerékpáros zóna jött létre. Megszűnt a járdán kialakított 5 db parkoló, csendesebbé, biztonságosabbá és mindenki által könnyebben használhatóvá vált az utca.
- A kieső szakasz visszafordító szerepét egyrészt a Víg utca, másrészt pedig a József krt. túoldalán, a Gutenberg tér vette át. Hátránya a kialakításnak, hogy a csúcsidőszakban amúgy is terhelt Bérkocsis utcát többen voltak kénytelenek igénybe venni, illetve minimálisan megnőtt a gépjárművel megtett távolság. Ez a jövőben változni fog a Csarnok-Magdolna-Népszínház negyedek forgalomcsillapítási intézkedéseinek bevezetésével.
- Az utca torkolataiba telepített fizikai akadályok hatására megszűnt a gépjárművel való behajtás lehetősége. Fontos megjegyezni, hogy a kezdeti időszakban a forgalmi változást nem mindenki vette figyelembe, volt, aki a járdán keresztül hajtott be autójával az utcába, illetve a motoros forgalom is végig megmaradt, ami a JKF aktívabb fellépésével lehetett volna visszaszorítani.

Saját erőforrásból

A forgalomtechnikai terveket az *Önkormányzat* vagy a *Rév8* saját hatáskörben is megtervezheti, ekkor csak engedélyeztetni kell a Budapest Közúttal. Ehhez a feladathoz szükséges egy forgalomtechnikai mérnöki tapasztalattal rendelkező szakember.

Az engedélyeztetés folyamata hivatalosan 20 napot vesz igénybe.

Szemétszállítás

Az érintett utcaszakasz és az ott található társasházak közül egyedül a Bacsó Béla utca 31. szám alatti épületnek nyílik erre az utcára a bejárata, így az itt keletkező hulladékot a gondnoknak vagy a Bérkocsis utca sarkára kellett kihúznia annak érdekében, hogy az FKF elszállítsa. A hulladékszállítás feltételeinek megváltozásáról előzetesen tájékoztattuk az FKF-et, amit a társaság elfogadott és e szerint dolgozott ebben az időszakban.

Vendéglátók

A nyitás előkészítésének részeként egyeztettünk az érintett *vendéglátóhelyekkel*. Ennek során egy közös személyes bejárásom kijelöltük az egyes egységek által igénybe vehető területeket, ahol a már meglévő vagy tervezett teraszukat bővíthették tovább.

Hogy az utca megnyitása ne csak a vendéglátók, hanem minden érintett érdekét szolgálja, megalkottunk egy [házi rendet](#), amihez a résztvevő vállalkozások csatlakozását és írásbeli beleegyezését kértük.

Kivitelezés

Az ideiglenes forgalomtechnikai terveknek megfelelő táblák kihelyezése a Budapest Közút feladata volt, amit 2021. június 17-én elvégeztek.

A *JGK* június 18-án a tesztidőszak szempontjából nem releváns forgalomtechnikai táblákat eltávolította, és felfedte az ideiglenes útjelző táblákat.

Ugyanekkor került ki 2-2 db planténer az utca torkolataiba, egymástól 2,5 méter távolságban, meghagyva a lehetőségét, hogy mentő- és tűzoltóautók, mozgássérülteket szállító járművek és költöztető teherautók igény esetén behajthassanak az érintett szakaszra. A planténerek közé 1-1 db, az útburkolatba rögzített korlát került.

A rutinból közlekedők megfelelő tájékoztatása érdekében mind a Vásár, mind pedig a Bérkocsis utcában egyedi gyártású előjelző táblával hívtuk fel a figyelmet az ideiglenes forgalmi változásra. Ennek tervezését, gyártatását és telepítését a Rév8 végezte el.

Az előzetes egyeztetésnek megfelelően a tesztidőszak kezdete előtti napokban a *JKF* értesítette a megnyíló szakaszon parkoló gépjárművek tulajdonosait, hogy a megadott határidőig hagyják el a parkolóhelyeket. Az ehhez szükséges tájékoztató anyagot a Rév8 készítette el és a *JKF* nyomtatta, majd helyezte ki.

Amennyiben az ott ott várakozó gépjárműveket a tulajdonosaik a megadott határidőn túl is ott tartották volna, a felügyelet trélerrel szállította volna el.

Kommunikáció és tájékoztatás

Előzetes tájékoztatás

Lakosok

Az érintettek meghatározása után felkerestük a forgalomtechnikai változtatások által leginkább érintett társasházak lakóit, hogy közvetlenül - kopogtatás és plakátok segítségével - tájékoztassuk őket a tesztidőszakkal járó módosításokról (meghatározott időre szóló beavatkozás, mit jelent a gyakorlatban a közlekedők számára), a visszajelzési lehetőségekről (telefonon és emailben a Rév8 munkatársai bármikor a lakosok szolgálatára állnak) és a panaszkezelés (probléma esetén a Józsefvárosi Önkormányzat és a Józsefvárosi Közterület-felügyelet zöld száma, és a 112-es segélyhívó bármikor a lakosság rendelkezésére áll) módjairól.

A kopogtatás mellett a társasházak közös képviselőivel is kapcsolatba léptünk, hogy eljuttassák a tesztidőszak hírért azon lakókhöz és ingatlanulajdonosokhoz is, akiket személyesen nem tudtunk tájékoztatni. Optimális esetben az érintettek tájékoztatását a beavatkozás előtt legalább 3 héttel meg kell tenni, hogy a lakók fel tudjanak készülni a megváltozott forgalmi rendre.

Vendéglátók

Az utca megnyitásában leginkább érintett és érdekelt vendéglátóhelyek üzemeltetőivel személyesen vettük fel a kapcsolatot, hogy időben megismerjük álláspontjukat, támogatják-e a kezdeményezést és részt kívánnak-e venni a megvalósításban saját teraszhelyük bővítésével, dézsás növények telepítésével és egyéb dekorációkkal.

Velük a továbbiakban személyesen, telefonon, illetve emailben folyt a kapcsolattartás, attól függően, hogy éppen mennyire volt gördülékeny a kommunikáció a felek között.

Panaszkezelés

Az Önkormányzat megbízásából nem csak az utca megnyitását, hanem a lakosság visszajelzéseinek kezelését is a Rév8 látta el. Kapcsolatban álltunk a megnyitott szakaszon található lakóházak közös képviselőivel, az érintett vendéglátóegységekkel, a JKF-fel és a JGK-val is annak érdekében, hogy a felmerülő problémákat minél rövidebb időn belül kezelni tudjuk.

A tesztidőszakot megelőzően és alatta is folyamatosan kommunikált az Önkormányzat az online felületein, a társasházak lépcsőházaiban és a Bacsó Béla utcai házirenden keresztül az érintettek irányába, hogy észrevételeiket milyen csatornákon keresztül tudják eljuttatni.

- A Rév8-on belül a kapcsolattartó az erre a feladatra kijelölt munkatársunk volt, akit el lehetett érni a névre szóló hivatali és a Rév8 központi email címén keresztül, továbbá telefonon is várta a megkereséseket.
- Az Önkormányzat az ingyenesen hívható zöldszámon (06 80 277 256) keresztül fogadta a hívásokat.
- A JKF az ingyenesen hívható zöldszámon (06 80 204 618) keresztül fogadta a hívásokat.
- A KRI is fogadta és továbbította a Rév8 felé a témában érkező megkereséseket.
- Amennyiben a rendőrség beavatkozására volt szükség a 112 tárcsázását ajánlottuk a lakosok figyelmébe.

Lakossági véleményezés

A tesztidőszak lezárását követően a Józsefvárosi Önkormányzat Közösségi Részvételi Irodájával együttműködésben szerveztük meg az utcaszakasz megnyitásában leginkább érintett lakók személyes felkeresését és tapasztalataik, javaslataik összegyűjtését. A véleményeztetés párhuzamosan online is folyt. Az igényfelmérés célja az volt, hogy valós képet kapjunk a környéken élők a Bacsó "sétálóutcásításához" való viszonyáról, tapasztalataikról, a projekt elfogadottságáról, annak érdekében, hogy a továbbiakban a Bacsó Béla utca és a kerület más pontjai esetében a gyalogos és kerékpáros forgalom előtti megnyitás lehetőségét lakossági visszajelzések alapján is tervezhessük.

A kopogtatást önkéntesek bevonásával szerveztük meg, akik egy kétórás felkészítést követően önállóan keresték fel az érintett házakat, illetve rendszeresen standoltak a Rákóczi téren. A felkészítés során a jelentkezők megismerhették a Rév8 koordinálásban zajló nyitásokait és folyamatát, a megvalósult programokat és a környéket érintő forgalomtechnikai változásokat, valamint képzésben részesültek a kopogtatás módszertanáról és az utca megnyitásáról szóló kérdőív tartalmáról.

A kérdőívben a demográfiai adatok mellett a lakóhelyről, a Bacsó Béla utca megnyitásában való érintettségéről (ott lakik, oda jár stb., illetve milyen gyakran járt a megnyitott szakaszon, részt vett-e rendezvényen) kérdeztük a kitöltőket. A felmérés része volt a pozitív és negatív hatások, a fejlesztési javaslatok gyűjtése és az esetleges újabb megnyitás elfogadottsága, akár más józsefvárosi közterületeken.

Az önkéntesek párokba osztva egy hónapon keresztül járták az érintett környéket, több körben is felkeresve azokat a házakat, amelyek elhelyezkedésük miatt közvetlenül megtapasztalták az utca megnyitásának következményeit. Az előkészületek során 24 házat azonosítottunk potenciálisan érintettként. Ebből végül 15 házat jártak be a kopogtatók, fontosságuk alapján néhányat akár több körben is érintve. A kopogtatás szervezése során az önkénteseket egy számukra létrehozott zárt facebook csoport segítette a kommunikációban, egy közösen szerkesztett táblázatban pedig a beosztás véglegesítése és a kopogtató-körök eredményességének nyomonkövetése zajlott.

A felmérésben 15 fő önkéntes vett részt, akik összesen 20 órában (heti 3 napon, 2 órás időszavokban, 17-19 óra között, rugalmas beosztásban) kopogtattak, további 10 órában pedig a Rákóczi téri vásárcsarnok előtt standoltak.

A házak személyes felkeresése során hamar nyilvánvalóvá vált, hogy valójában nagyon kis százalékban lakottak a lakások a Bacsó Béla utca megnyitott szakaszának szűk vonzaskörzetében. Többségében vállalkozások működnek bennük, felújítások zajlanak, vagy Airbnb-kiadásban érintettek. Előfordult, hogy a társasház folyosói ajtóval, vagy ráccsal voltak lezárva, ami megnehezítette az önkéntesek számára a lakásokhoz való hozzáférést. Ilyen esetekben a közös képviselő felkeresésével igyekeztünk az igényfelmérés hírét eljuttatni a lakókhoz. Sikertelen kopogtatás esetén is mindig hagyunk az ajtóban szórólapot, amelyen a kérdőív online kitöltésére kértük a lakót.

A kérdőívet 2021. október 4. és 31. között összesen 444-en töltötték ki, 188-an személyesen, és 256-an online. A 256 online kitöltőből 10 fő az angol nyelvű kérdőívet töltötte ki, azaz feltételezhetően nem magyar anyanyelvű.

A kérdőívet kitöltők 90%-a egyetértett a Bacsó Béla utca érintett szakaszának átmeneti megnyitásával a lakók és a vendéglátóhelyek előtt, 7,7%-uk ellenezte azt, míg 2,3%-uk nem tudott véleményt formálni. Ha úgy tettük fel a kérdést, hogy támogatnák-e a lakók a Bacsó Béla megnyitását örökre vagy nyaranta a gyalogosok előtt, akkor 67%-a az állandó, míg 26,8%-uk a nyári átmeneti megnyitást támogatta (vagyis összesen 93,8% támogatja a megnyitást valamennyi időre). Mindössze a válaszadók 6%-a nem támogatta a Bacsó Béla utca érintett szakaszának megnyitását.

A kitöltött kérdőívek magas száma alapján megállapíthatjuk, hogy sikeres és hasznos volt a személyes kitöltés lehetőségének biztosítása. A visszajelzések alapján a lakók örültek a megkeresésnek és a legtöbb esetben hajlandóak voltak a kitöltésre.

A véleményezés eredményeit részletesen [feldolgozva](#) kitettük a Józsefvárosi Önkormányzat honlapjára és Facebook oldalára, valamint közvetlenül is elküldtük azoknak a kitöltőknek, akik ehhez hozzájárultak adataik megadásával.

A gondosan dokumentált és feldolgozott eredmények segítségével a projekt lakossági elfogadottsága jobban kommunikálható, az itt tesztelt módszertan alapján pedig az ehhez hasonló újabb beavatkozások előkészítése és hatásmérése is jelentősen egyszerűbbé válik.

Programszervezés

Bár a tesztidőszak alatt történő programok szervezése nem volt a Rév8 dedikált feladatai között, úgy éreztük, fontos megmutatni, hogy egy utca megnyitása túlmutat egy egyszerű fizikai beavatkozáson, és hogy sokkal több potenciál van egy ilyen átalakításban, mint azt az érintettek elsőre gondolnák. Azon túl, hogy a gépjárműforgalom kizárásával egy élhető gyalogos és kerékpáros útvonal jött létre, a vendéglátóhelyek kitelepülésével pedig benépesült az utca, a tér jelentős része még mindig funkció nélkül maradt. Ezen a felületen valósítottunk meg különböző programokat a nyár folyamán, amihez szükségünk volt egy, a tesztidőszak végéig tartó közterület-használati engedélyre.

Közterület-használati engedély

A közterület-használati engedélyt a Rév8 igényelte meg a Józsefvárosi Önkormányzat Hatósági Ügyosztályától a próbaidőszak részleges időtartamára, azaz a 2021. július 12. - október 3. közötti időintervallumra. Több oka volt annak, hogy az engedélyt nem a teljes időszakra kértük meg: egyrészt a programszervezés a megnyitás folyamatában később került be a teendők közé, másrészt az engedélyezési eljárás is késleltette a használat megkezdését.

Mivel a tervezett közterület-használat nonprofit és közhasznú célokat szolgált, kérvényünkben a közterület-használati díj megfizetése alól való mentességet kértünk, amit meg is kaptunk. Ennek következményeként a Rév8 által továbbadott közterület-használat is kizárólag nonprofit tevékenységek tartására korlátozódott.

A fent említett időszakban a Rév8 és külsős partnerek is szerveztek eseményeket. A továbbiakban ezeket mutatjuk be röviden.

Saját programok

Girlandkészítő workshop

Az első, Rév8 által szervezett program a girlandkészítés volt az utcában. Az eseményt facebookon, illetve a környező házakban és az üzlethelyiségekben kirakott plakátokkal hirdettük. A girlandokat maradék anyagokból készítettük, amiket részben a szervezők hoztak magukkal a helyszínre, részben az érkező résztvevőktől kértük, hogy készüljenek ilyesmivel. Az eseményen a szervezőkhöz egy baráti társaság, és két anyuka két kislánnyal csatlakozott, illetve a teraszok vendégei és a járókelők is beszálltak hosszabb-rövidebb időre. A girlandok elkészülte után külön fejtörést okozott a kérdés, hogy hogyan helyezzük ki őket. Egyeztetünk a BDK-val a technikai lehetőségekről két rajzolt opcióval arról, hogy hogyan lehetne a világítást függesztő sodronyokra kifüggeszteni a girlandokat. Az egyik opciót el is fogadták, azonban nem sikerült gazdaságos megoldást találni arra, hogy a világítás magasságába feljussunk. Így végül ezt a megoldást elvetve két szemközti üzlethelyiség közé feszítettük ki a girlandokat, a helyiségek tulajdonosainak aktív segítségével.

Krétarajzok a kerületi óvodások bevonásával

A Napraforgó Egyesített Óvodák Kun utcai tagóvodájának bevonásával aszfaltrajzoló eseményt szerveztünk a helyi gyerekek számára. Az esemény minimális költségvetéssel, cserébe annál nagyobb hatással járt. A Rév8 és a Csiga Café állta a kréták beszerzését, a kreativitásról pedig az óvodások gondoskodtak. A végeredmény egy színes utca lett, ami egyben előrevetítette a közelgő aszfalfestést is.

Aszfalfestés

A technikai részleteket és a grafikai koncepciót házon belül alkotta meg a Rév8. A cél az volt, hogy ne csak egy színes minta jöjjön létre, hanem egy olyan aktivitásra ösztönző köztér, ami az áthaladókat rövid megállásra és interakcióra készíti, és a gyerekek önmagában is tudják játékként használni. Mivel az utcára már volt a Rév8-nak közterület-foglalási engedélye, ezért csak egy településképi hozzájárulás beszerzésére volt szükség a Városépítészeti Irodától, akik a látványtervek és a rövid bemutató anyag alapján ezt megadták.

A programot plakátolással, facebook eseménnyel hirdettük az Önkormányzat felületein a, utóbbi a vendéglátóhelyek is megosztották a saját oldalukon.

A szükséges festési technológiát előre kipróbáltuk: színezett külső fali diszperzitet használtunk alapnak, amire festékspray-vel festettünk stenciles mintákat. A program előtt krétával rajzoltuk fel a foltokat és a stencilek helyét, így az érkező önkéntesek már tudták, hogy hova kell festeniük. A programra végül sok érdeklődő jött el, de jó páran megálltak egy-egy ecsetvonásra, vagy fújásra is. A festés módszere tartósnak bizonyult: az utca visszaállítása a JGK nem tudta eltávolítani, így az majd idővel fog elkopni a gépjárművek kereke által.

Utcabúcsúztató és Szomszédsági ünnep

Az utcabúcsúztató volt a Bacsó Béla utcába szervezett utolsó hivatalos esemény a 2021-es évben. Ez a programsorozat egyben a Csarnok negyed szomszédsági programjainak nyitó alkalma is volt.

A teljes programlista:

- Afrikai konga parádé, és táncoktatás
- Társasjátékok az Ignác, a nyúl csapatával
- Ékszer, kulcstartó és cicajáték készítés a Hike Zone-nal
- Arcfestés & henna kicsiknek és nagyoknak
- Verkstaden szitanyomó műhely
- Csarnok negyedi történetek - Beszélgetés Bezsényi Tamás kriminológussal és vendégeivel
- Gyereksarok a Macskával
- Uzsonna a Csiga Caféval és a Rákóczi étteremmel
- Záróakkordok a Gecó és Fával

Az egész napos programsorozatot az I. Józsefvárosi Jazzfesztivál szombati eseménye zárta a Rákóczi téren.

Mások által szervezett programok

Ahhoz, hogy a Rév8-on kívül mások (magánszemélyek, civil szervezetek, oktatási intézmények stb.) is szervezhessenek eseményeket a Bacsó Béla utcában, szükséges volt az ideiglenes megszerzett közterület-használati engedély hatálya alá vonni a jelentkezőket, azaz a közterület használatát bizonyos feltételekhez kötve ideiglenesen átadtuk másoknak.

Ehhez készült egy jelentkezési, amin keresztül elbíráltuk a beadványokat, majd pedig szerződést kötöttünk a leendő szervezőkkel a meghatározott programjuk lebonyolítására.

Az űrlap szövege:

A Józsefvárosi Önkormányzat június 18-án tesztjelleggel megnyitotta a Bacsó Béla utcát a Vásár utca és a Bérkocsis utca közötti szakaszon a helyi lakosok és a vendéglátósok számára. Örömmel várunk minden olyan kezdeményezést, ami 2021. augusztus 6. és október 3. között a Bacsó Béla utca érintett szakaszát étellel tölti meg.

Amennyiben Ön vagy szervezete a fenti időszak alatt szeretne programot szervezni (pl. társasjátékozás, tangózás, filmvetítés, csere-bere, kézműves workshop, sportolás, művészeti kiállítás stb.) az utca középső (kb. 6x20 méteres) szakaszán, úgy a kívánt esemény előtt legalább 1 héttel töltsse ki a jelentkezési lapunkat, mi pedig felvesszük Önnel a kapcsolatot a részletek egyeztetése céljából.

Esemény szervezésekor kérjük, vegye figyelembe az alábbi alapvető feltételeket:

- Nem kell közterülethasználati díjat fizetni.

- Csak és kizárólag nonprofit program szervezhető:

pénzért sem szolgáltatás, sem termék nem adható és vehető,

a cserekereskedelem megengedett.

- Politikai és vallási rendezvény nem szervezhető.

- Zajjal járó eseményt a lakók nyugalma érdekében nem lehet tartani:

nem lehet hangos zenés esemény,

filmvetítés, moderált zene megengedett.

- Minimum 1 héttel a tervezett esemény előtt kell jelentkezni, amiről a Rév8 Zrt. minden esetben küld visszaigazolást, hogy a program az adott időpontban megtartható-e vagy sem.

- A tartandó rendezvények díjmentesek és önköltségesek. A helyszínen az önkormányzat 3 db asztalt és 12 db széket tud biztosítani, a további bútorokról a szervezőnek kell gondoskodnia.

- Egy személy vagy szervezet több, akár különböző programot is szervezhet az augusztus 6. és október 3. közötti időszakban.

- Eseményszervezési időszáv: 10:00-tól 20:00-ig (21:00 óráig el kell hagyni a helyszínt).

Kérdés esetén nyugodtan forduljon hozzánk!

A Józsefvárosi Önkormányzat nevében

Rév8 Rehabilitációs és Városfejlesztési Társaság

info@rev8.hu

A szerződést [ezen sablon](#) alapján kötötte a Rév8 az aktuális programszervezővel.

Szervezett programok:

- Tangó és Kes (Bezsenyi Tamás): bűnügyi podcast a Csarnok negyedben
- Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium: utcai rajzórák

Tapasztalat

Ha azt szeretnénk, hogy az utca a jövőben is színes programokkal várja az érdeklődőket, akkor a programszervezési feladatra egy erre beosztott munkatársat kell foglalkoztatni vagy ki kell szervezni az Önkormányzat egy olyan szervezeti egységének és/vagy gazdasági társaságának, ahol megvan az ehhez szükséges kompetencia.

Az utca fizikai paraméterei és a város életében betöltendő potenciális szerepe lehetővé teszik, hogy különböző korcsoportoknak és társadalmi rétegeknek szóló programok kerüljenek megrendezésre. Az itt élők nyugalma érdekében optimális esetben 2-3 hetente hétvégén lehetnek itt koncertek, egyéb kulturális előadások, pódiumbeszélgetések, bolhapiac, cserebore börze, kézműves szakkörök stb.

A tesztidőszak vége

A tesztidőszak a terveknek megfelelően 2021. október 3-án éjfélkor ért véget. Az eredeti forgalmi rend helyreállításáról 1 héttel előbb értesítettük az érintett vendéglátóegységek üzemeltetőit és/vagy tulajdonosait, kérve őket, hogy a Bacsó Béla utca úttestén elhelyezett teraszokat szüntessék meg a megadott határidőig.

Ezzel párhuzamosan megrendeltük a JGK-tól a kihelyezett planténerek és korlátok elszállítását, az ideiglenes forgalomtechnikai jelek eltávolítását és az állandók táblák visszahelyezését a megadott helyekre. Továbbá kérés volt, hogy mossák le az aszfaltfestéket is, aminek a megfelelő technikai eszközök híján nem tudtak eleget tenni.

Az eredeti állapot visszaállításáról tájékoztattuk az FKF-et.

Költségvetés

Az utca megnyitása a társadalmi és gazdasági hatásához képest minimális költségvetésből, megközelítőleg 500 000 forintból valósult meg. A beszerzéseket a JGK és a Rév8 finanszírozta, annak függvényében, hogy milyen tételekről volt szó.

A részletező táblázat [itt érhető](#) el.

Kiadások:

- **Utcabútorok:**
 - **kültéri székek és asztalok:** biztosítva, hogy fogyasztási kényszer nélkül is lehessen az utcán tartózkodni és időt tölteni
 - **planténerek és korlátok kihelyezése és elszállítása:** a díszítő funkció mellett a gépjárműforgalmat is kizárta a területről
- **Tájékoztatás:**
 - **házi rend:** magyar nyelvű tájékoztató (angol nyelven is érdemes lett volna kihelyezni, ami hely hiányában nem valósult meg)
 - forgalomtechnikai változásról tájékoztató egyéni táblák
- **Dekorációk:**
 - aszfaltfestés

Tanulságok

- **Előzetes tájékoztatás:** A Bacsó Béla utca kísérleti jellegű megnyitása része az önkormányzat vezetése által támogatott szakpolitikai programnak, amely Józsefvárost egy zöldebb, tisztább levegőjű és gyalogos- és kerékpárosbarát kerületnek képzelel el. Az utca kísérleti megnyitásáról szóló döntést az önkormányzat vezetése a lakosság bevonása nélkül hozta meg, azonban a megnyitással kapcsolatos tapasztalatok és vélemények felmérésébe komoly energiát fektetett.

Az utca megnyitásának céldátuma és az ehhez szükséges politikai döntés meghozatala között csupán 3-4 hét állt rendelkezésünkre, hogy megtervezzük és kivitelezünk az átalakítást és erről előzetesen tájékoztassuk az érintetteket. Ez a folyamat alapvető hibákat tartalmazott:

- Csak és kizárólag a Vásár utca - Bérkocsis utca közötti szakasz társasházait kerestük fel, holott a beavatkozás érintette a Víg utca, a Bérkocsis utca és a Bacsó Béla utca zsákutcai szakaszát is.
- Bár plakátokat elhelyeztünk a fent említett társasházakban és emailben tájékoztattuk a társasházkezelőket is, nagyobb hangsúlyt kellett volna helyezni a kopogtatásra, és egy lakást akár többször is felkeresni, ha azt tapasztaltuk,

hogy a lakók nem voltak otthon (hétköznap délután, hétvégén délelőtt), mert több felháborodott visszajelzés érkezett felénk, hogy semmilyen információt nem kaptak az utca megnyitása kapcsán.

- **Bútorok üzemeltetése:** Az Rév8 által az Önkormányzat nevében vásárolt utcabútorok (székek és asztalok) kezelésének kérdése a kezdeti időben nem volt egyértelműen tisztázva. Felmerült, hogy a vendéglátókkal megállapodva, az nyitvatartásukhoz igazodva ők szedjék be a nap végén ezeket a bútorokat is, azonban rövid időn belül konfliktus adódott abból, hogy az itt üldögélők nem akartak felállni a vendéglátósok kérésére. A megoldás az lett, hogy a JGK kerületőrei a kerületi parkok zárásával egy időben összegyűjtötték a bútorokat és egybeláncolták az utca egy tetszőleges pontján, majd pedig reggel ismét kihelyezték őket a meghatározott pontokra.

Egy következő esemény szervezésénél az utcabútorok üzemeltetésének kérdését az érintett felekkel előzetesen szükséges lefektetni, hogy ne a helyszínen derüljenek ki a buktatók.

- **Fenntartható közlekedési módok támogatása:** A Rákóczi tér a méretéhez és az általa kínált sokrétű funkciókhoz képest egyedül a Nagykörút mentén nyújt kerékpártárolási lehetőséget, ami a Bacsó Béla utca megnyitásakor is éreztette hatását. A Bacsó Béla utcában működő vendéglátóhelyek alkalmazottai és vendégei a Vásár utca sarkán zárták le kerékpárjaikat, főként a KRESZ táblákhoz és a behajtásgátló oszlopokhoz. A helyzet megoldására nem volt válasza sem a Rév8-nak, sem pedig a JGK-nak.

Megoldást a 2021-2022-es években megvalósuló Mikromobilitási Pontok (MMP) telepítése hozhat. A tervek szerint egy ilyen, saját tulajdonú kerékpárok és megosztott elektromos rollerek parkolására szolgáló pont létesül a Bacsó Béla utca - Bérkocsis utca sarkán.